

JAK

Jord Arbejde Kapital

Bladet

JAK Medlemsbank
Sverige

Af Uffe Madsen

SIDE 4

Rentebekæmperen Gesells
aftryk på John Maynard
Keynes

Af Tune Revsgaard Nielsen

SIDE 10

Bæredygtig økonomi
skal formidles gennem
menneskelige værdier
og god kommunikation

Af Mads Bruun Hovgaard

SIDE 8

JAK *Bladet*

Medlemsblad for JAK Danmark

Det er JAK Danmarks formål gennem oplysning at rejse en bevægelse for gennemførelse af folkets menneskelige og økonomiske frigørelse – samt arbejde for oprettelse af praktiske funktioner til gennemførelse af dette formål.

Landsforeningens adresse er:

Herningvej 37, 8600 Silkeborg
Tlf. 24 98 86 81
www.jakdanmark.dk
E-mail: landsforeningen@jak.dk
Kontortid:
Mandag, tirsdag og onsdag kl. 10.00 – 13.00
Torsdag kl. 14.00 – 17.30

Ansvarshavende redaktør:

Lis Poulsen

Redaktionsudvalg:

Lis Poulsen. Tlf. 24 98 86 81
E-mail: jak-bladet@jak.dk
Uffe Madsen. Tlf. 40 36 31 75
E-mail: UffeMadsen@mail.tele.dk
Jakob Mikkelsen. Tlf. 20 20 70 50
E-mail: Jakob.Mikkelsen@mail.dk
Niels Erik Bach Boesen. Tlf. 20 23 63 47
E-mail: neb@bachboesen.dk
Martha Petersen. Tlf. 86 81 16 11
E-mail: mmp@folkesparekassen.dk

Henvendelse til Landsforeningens ledelse:

Lone Klit Malm, formand
Valmuevej 4, 8382 Hinnerup
Tlf. 20 58 50 24
E-mail: klitmalm@yahoo.dk
Jakob Mikkelsen
Spættevej 10, 6851 Janderup
Tlf. 20 20 70 50
E-mail: Jakob.Mikkelsen@mail.dk
Lis Poulsen
Husumvej 5, 8600 Silkeborg
Tlf. 40 15 10 39
E-mail: carkurt@post10.tele.dk
Chresten Heesgård Ibsen,
Hvedebjergvej 92, 8220 Brabrand
Tlf. 31 65 01 89
E-mail: Chib@chib.dk
Udpeget af pengeinstitutterne:
Kurt Poulsen, Folkesparekassen
Bo Nielsen, JAK Andelskassen Østervraa

I N D H O L D

- 3** De er en del af dig selv!
Af Jakob Mikkelsen
- 4** JAK Medlemsbank, Sverige
Af Uffe Madsen
- 7** Aktiekurser på himmelflugt
Af Uffe Madsen
- 8** Bæredygtig økonomi skal formidles gennem menneskelige værdier og god kommunikation
Af Mads Bruun Hovgaard
- 10** Rentebekæmperen Gesells aftryk på John Maynard Keynes
Af Tune Revsgaard Nielsen
- 11** Et stort tillykke til Wolmer Møller
- 12** Mindeord om Poul Busk Sørensen
Af Uffe Madsen
- 13** JAK Danmark har afholdt årsmøde lørdag den 14. marts 2015
- 14** Bestyrelsens beretning for JAK Danmark 2014
- 15** Regnskab for JAK Danmark 2014
- 16** At finde sine ben
Af Lone Klit Malm, formand for JAK Danmark
- 16** Ny formand i JAK Danmark
Af Jakob Mikkelsen
- 17** Garantinformation, Folkesparekassen

Forside foto:
Tidlig forårsstemning ved
Silkeborg søerne

Nr. 3 udkommer primo juli 2015
Deadline 15. maj 2015.

Eftertryk velkommen
ved kildeangivelse.
Indholdet i de enkelte artikler
udtrykker ikke nødvendigvis
Landsforeningen JAKs holdning.
Henvendelse ang. medlemskab,
abonnement, artikler og annoncer:

JAK Bladet
Redaktør
Lis Poulsen, Husumvej 5,
8600 Silkeborg
Tlf. 24 98 86 81
E-mail: jak-bladet@jak.dk

De er en del af dig selv!

Af Jakob Mikkelsen

Du står og kigger ind i et spejl og ser dig selv. Der efter vender du dig om, og du ser et andet menneske. Det kræver ikke den store mentale kapacitet at se, at du og den anden ikke er ens. På den anden side er du også ganske klar over, at du og den anden har rigtig meget tilfælles; stort set samme behov for eksempel. Er det en person, som du kender rigtig godt, din kæreste, et nært familiemedlem eller et andet menneske accepterer du sædvanligvis umiddelbart dette medmenneskes behov og forsøger at møde det. Men vi er også meget forskellige og har forskellige temperamenter og behov. Det er vi også helt klar over!

Du tænker nu: "Hvorfor indleder jeg med disse banaliteter"? Det gør jeg, fordi det er værd at tænke over!

Jeg tænker, at vi, i det man kalder "Dagens Danmark", oplever en tendens til at pege fingre ad hinanden. Vi søger sammen i grupper, hvor vi føler os trygge. Vi søger sammen med nogen, vi kender, nogen som os selv. På den måde definerer vi os selv som "os" og alle de andre som "dem". Der er mange grupper af "dem", og disse karakteriseres ofte ved, at vi ikke kender dem og ikke forstår dem. Vi tager som udgangspunkt, at de er meget anderledes end vi selv. Derfor kan vi pege fingre ad dem og skubbe dem fra os. Men det er for nemt: Vi både ligner hinanden rigtig meget og er utroligt forskellige, hvilket i sidste ende betyder, at vi er helt forskellige med forskellige behov. Og hvad kan vi så bruge det til? Jo, vi kan gøre os klart, at vi alle ligner hinanden, og at vi alle er meget forskellige. Igen: hvorfor siger jeg det? Det pointerer jeg, fordi vi på den måde fjerner ethvert argument for at snakke om mennesker som store grupper. Mit ønske er, at vi forstår, at vi ligner hinanden så meget, at det måske er det, der giver os trangen til at skabe "fjendebilleder".

I JAK Danmark arbejder vi med at udbrede kendskabet til vort nuværende pengesystem og kendskabet til et nyt og mere retfærdigt system. Vi ønsker ikke at bekæmpe noget, men at opstille et mere retfærdigt alternativ og ad den vej få folk til at forstå, at det er bedre. Vi lægger vægt på, at det er syste-

met, der er forkert, ikke de mennesker der arbejder indenfor det. Og jo: jeg ved godt, at der findes eksempler til overflod på griskhed, spekulation og kynisme i den bankverden, som vi ønsker at ændre, men det er uhyre vigtigt ikke at demonisere de mennesker, der arbejder i det og er blevet præget af det. Ligesom du og jeg er medlem af en bevægelse, der ønsker at ændre verden – ikke ved vold, ikke ved kunstgreb, men ved jævn sund fornuft, er andre medlemmer af en bevægelse eller en virksomhed med en kultur, der har præget dem i anden retning. Den bedste sammenligning, jeg kan tænke på, er tilskuere til en hektisk sportskamp, hvor man i den grad er præget af, hvem der gør noget, når vi vurderer en situation. Vore øjne er farvede. På samme måde må vi forstå, at det langt hen ad vejen kunne være os selv, der var endt som dem, vi betegner som griske osv. De er præget af systemet, og det er systemet, der er galt, fordi det fremmer de forkerte egenskaber i de mennesker, der virker indenfor det. "Vi har alle en rem af huden", tænker jeg. Vi ligner hinanden rigtig meget, men er mere eller mindre tilfældigt endt, hvor vi er og med de værdier, vi har, så vi ikke er endt som spekulanter. Vi arbejder for noget andet og bedre.

Derfor tænker jeg, at det er vigtigt at forsøge at forstå. Hvis vi dømmer andre, skubber vi dem fra os, og vi mister muligheden for at blive klogere ved at lære dem at kende. Vi behøver ikke acceptere næstens handling for at forsøge at forstå ham, men ved at forsøge at forstå, kan vi måske blive klogere, ikke bare på næsten, hans tanker, følelser og motiver, men måske endnu mere på os selv. For som sagt, ligner vi måske hinanden mere, end vi bryder os om at tænke på. Måske er det derfor den nemmeste sag i verden at pege fingre ad ulykkelige mennesker og kalde dem for både det ene og det andet. Jeg synes, det er værd at huske på, at det kunne være dig selv eller din bror, du på den måde fordømmer! Foråret er muligheden for en ny begyndelse! Tilgivelsen er det største og vejen til tilgivelsen går via forståelsen.

FØLG JAK DANMARK PÅ:

Facebook: jakdanmark

Twitter: @jakdanmark

web: www.jakdanmark.dk

JAKs nyhedsbrev

JAK Medlemsbank, Sverige

Af Uffe Madsen

Historie

Med inspiration fra JAK Danmark, blev JAK Sverige grundlagt i 1965, og kan dermed fejre 50 års jubilæum i år. Det overordnede mål for JAK i Sverige var at sprede kendskabet om rentens skadevirkninger i samfundet og at fremme økonomisk samarbejde for gennemførelse af rentefri finansiering. Med dette mål for øje, udvikledes en spare-låne virksomhed i form af en økonomisk forening.

Den almindelige interesse i Sverige for JAK blev kraftigt forøget under finanskrisen i begyndelsen af 1990'erne og i løbet af nogle år blev medlemsantallet i foreningen flerdoblet. Af lovmæssige årsager blev den økonomiske forening i 1998 omdannet til en bank, som siden har forøget interessen for JAK i Sverige. Banken blev etableret som en "Medlemsbank", hvilket er en svensk organisationsform, der nærmest kan sammenlignes med de danske andelskasser. I lighed med andre banker, drives en Medlemsbank under lovgivningen for banker og er under tilsyn af Finansinspektionen. JAK Medlemsbank har geografisk hjemsted i den midtsvenske by Skövde, hvor omkring 35 medarbejdere servicerer bankens kunder og medlemskredsen i JAK.

I Danmark har vi en opdeling af den ideologiske og praktiske aktivitet, idet foreningen JAK Danmark varetager den ideologiske del, og JAK pengeinstitutterne udfører

den praktiske funktion med at modtage indlån fra kunder og igen låne pengene ud på rentefri basis. I Sverige er disse to funktioner samlet i JAK Medlemsbank, som dermed både har en ideologisk og en praktisk funktion.

Siden 2012 har jeg haft fornøjelsen af at være medlem af bestyrelsen i JAK Medlemsbank i Sverige, og dermed dels fået en indsigt i den generelle økonomiske situation i Sverige og dels hvordan JAK i Sverige fungerer.

JAK Sverige har uden tvivl været en fantastisk succes, som vi i Danmark kan lære meget af. De har i dag omkring 38.000 medlemmer over hele landet. Selve banken ligger placeret ét sted, men der er lokalafdelinger spredt ud over hele landet, som på lokal plan udbreder kendskabet til JAK.

Udvikling af JAK Medlemsbank

Hidtil har bankens praktiske aktivitet bestået af at modtage indskud uden rente og låne pengene ud til medlemmerne igen uden rente – dvs. en ren opsparings og låne bank. Der har ikke været de sædvanlige bankmæssige aktiviteter med konti til indbetaling af løn og løbende hævnings med kort, netbank m.v. Til de formål har medlemmerne været nødt til at anvende de normale banker, som også har været benyttet til finansiering af medlemmernes kortsigtede lånebehov som kassekredit, billån og forbrugslån.

Medlemmerne har ikke hidtil betragtet JAK Medlems-

bank som deres normale bankforbindelse, som vi kender det fra Danmark, hvor alle bankforretninger kan klares i vores JAK pengeinstitutter.

For nogle år siden besluttede man i Sverige, at JAK Medlemsbank skal udvikles til at varetage alle bankfunktioner for medlemmerne – man startede projekt ”Helbank” og målet er, at banken i 2017 kan tilbyde alle de væsentligste bankaktiviteter til medlemmerne. På nuværende tidspunkt er man i gang med at tilpasse bankens IT systemer til de mange nye tiltag, og første generation af et hævekort er indført. Der arbejdes på at blive koblet op på hele det clearingsystem, som kæder bankerne i Sverige sammen med hensyn til ind- og udbetalinger fra bank til bank. Hele denne proces er en meget stor mundfuld, hvilket bl.a. skyldes at JAK Medlemsbank ikke køber IT systemer gennem datacentral, men har valgt at udbygge sit eget system.

Lån i JAK Medlemsbank

Samtidig med udviklingen af Helbank opstår der i JAK Medlemsbank en anden udfordring, som skyldes den faldende rente. På samme måde som i Danmark, er renten faldet væsentligt, og dermed er renten på lån i andre banker blevet så lav, at låneomkostningerne i JAK er blevet højere end i de normale banker.

I Sverige kender man ikke det realkreditsystem, som vi i Danmark anvender til belåning af fast ejendom. Al ejendomsbelåning i Sverige sker gennem bankerne. Langt den største del af udlån i JAK Medlemsbank er også ydet til finansiering af fast ejendom – omkring 80 % af bankens udlån er ydet som ejendoms lån med løbetid på helt op til 30 år.

For at kunne optage et lån i JAK skal låntager have præsteret en opsparing på rentefri konto i Banken. Opsparingen skal altid balancere med lånet. Såfremt låntager har foretaget hele den nødvendige opsparing inden lånet optages, er der ikke krav om yderligere opsparing. Er der ikke foretaget tilstrækkelig opsparing, skal låntager i lånets afviklingsperiode indsætte den nødvendige opsparing på en spærret konto, som frigives ved lånets indfrielse. Den bundne opsparing indgår som en del af den månedlige ydelse på lånet. Langt de fleste lån gives uden en forudgående opsparing, og dermed binder låntager sig til at indbetale betydelige midler på en opsparingskonto, samtidig med at der skal betales ydelse på lånet. Det kræver en stor likviditet fra låntagers side, men så længe der er en væsentlig forskel på låneomkostningerne i en normal bank og i JAK, så kan det være tillokkende at gøre brug af et lån i JAK, og dermed få udbetalt en stor opsparing, når lånet er indfriet.

Renteudviklingen i samfundet har nu overhalet låneomkostningerne i JAK, idet omkostningerne på et lån i JAK for tiden er fastsat til 3,00 % p.a., som er fast i hele lånets løbetid. Et tilsvarende lån i en almindelig bank er nu nede på omkring 2,50 % p.a. med en rentefastsættelse hvert 5 år. Denne udligning af renteforskellen mellem JAK og de almindelige banker bevirker, at der ikke er stor efterspørgsel efter nye lån, samtidig med at der sker

afvikling og ekstraordinær indfrielse af de eksisterende lån. Det samlede udlån er dermed stagnerende og til tider faldende i JAK. Samtidig placerer medlemmerne stadig flere penge på deres opsparingskonti i banken, og resultatet er en stor stigning i bankens likviditet, der må placeres i andre banker eller i værdipapirer, hvilket stort set ikke giver noget afkast i dag.

Udviklingen med det stigende indlånsoverskud ses tydeligt i følgende regnskabstal fra JAK Medlemsbanks årsrapporter.

I 1.000 sek.	2014	2013	2012	2011	2010
Indlån	1.427.982	1.357.315	1.265.760	1.188.826	1.123.695
Udlån	841.165	865.792	884.600	895.049	888.178
Indlånsoverskud	586.817	491.523	381.160	293.777	235.517

Konsekvensen med faldende indtægter som følge af manglende udlån samt stigende omkostninger til udvikling af banken ses her:

I 1.000 sek.	2014	2013	2012	2011	2010
Indtægter	34.105	35.415	35.657	33.414	27.290
Driftsomkostninger	34.359	33.671	29.691	27.164	25.673
Tab på udlån	2.133	400	1.075	1.177	- 47
Resultat før skat	-2.387	1.344	4.891	5.073	1.664

JAK Medlemsbank får dermed ikke de indtægter, som kræves for at finansiere investeringen i Helbank-projektet.

Beslutede tiltag

Denne udvikling kan naturligvis ikke være tilfredsstillende, og problematikken har været drøftet mange gange i bestyrelsen. For det kommende år er der også taget en række tiltag, som kan medvirke til at ændre udviklingen.

Hidtil har JAK Medlemsbank anvendt omkring 2,0 mill. kr. årligt på medlemskurser, hvor der over en weekend samles 60 – 80 deltagere på en højskole for at diskutere JAK relaterede emner og give nye medlemmer et indblik i de tanker, som banken er bygget op omkring. Især mange unge mennesker deltager i disse kurser, der afholdes 3-4 gange årligt. Disse kurser har været en hjørnesten i JAK Sverige, men er nu skåret væk for en periode på 2 år. Samtidig er de medarbejdere, som understøtter kursusarbejdet flyttet til anden aktivitet eller opsagt.

Med hensyn til at stoppe nedgangen i udlån, er der taget flere tiltag. Bl.a. er der oprettet lånepuljer, hvor der uden krav til forudgående eller efterfølgende opsparing kan lånes ud til grønne og bæredygtige formål. Dette er taget godt imod, og især lån til investeringer i solceller har vist sig at være interessant. Der er også taget initiativ til tiltag, hvor JAK Medlemsbank kan dække en større del af medlemmernes lånebehov til forbrug og andre kortere lånebehov. Endelig er det besluttet, at hele konceptet med sparelånesystemet, der fungerer godt i periode med høj rente men ikke i en lavrente tid, skal tages op til vurdering.

Sammenligning mellem JAK i Danmark og Sverige

Med det kendskab, jeg efterhånden har fået til JAK arbejdet i både Danmark og Sverige, kan jeg se mange lighedspunkter i de udfordringer, vi arbejder med i begge lande.

I begge lande har vi samme renteudvikling, som påvirker med stigende indlånsoverskud, og manglende indtægt på overskudslikviditeten. Begge steder er det en økonomisk fordel, hver eneste gang en kunde / medlem henvender sig for at optage et lån. At låne pengene ud til 3,00 % er alt andet lige bedre, end at have dem liggende i kassen uden at give indtægt – naturligvis under forudsætning af, at låntager er kreditværdig. I både Danmark og Sverige skal vi passe på med, at vores egne opbyggede systemer med krav til kunders opsparing ikke står i vejen for en udvikling. Disse systemer har deres berettigelse i tider med en normal eller høj rente, men i disse år, hvor vi endda taler om en negativ rente, hvor vi skal betale for at komme af med likviditet, passer systemerne ikke. Vi har i både Danmark og Sverige behov for en gentænkning af modellerne, som anvendes i vore pengeinstitutter.

I Danmark har vi siden opstarten af Folkesparekassen og andelskasserne satset på Helbank, hvor alle gængse bankfunktioner er medtaget, og hvor kunden kun har brug for ét pengeinstitut. En sådan omstilling er Sverige i gang med, og det er forbundet med betydelige investe-

ringer. At dette så sker samtidig med faldende indtægter gør ikke situationen lettere, og det vil helt sikkert være et stort debateme på den kommende generalforsamling, der afholdes i april måned.

Et andet spørgsmål, som er relevant at tage op er, hvorvidt en organisation med adskilt ideologisk og praktisk arbejde som i Danmark, er en fordel frem for den samlede organisation som i Sverige. Begge organisationsformer har fordele og ulemper. Måske vil myndighederne i Sverige være dem, som presser mest på for at adskille organisationen, idet der er et stigende krav fra myndighederne i begge lande om stadig større kompetencer i bankernes bestyrelser. Bestyrelsen i JAK Medlemsbank skal varetage både ideologiske og praktiske forhold, og dermed kan der ikke være fuld fokus på bankvirksomheden. Det vil ikke undre mig, såfremt den svenske Finansinspektion på et tidspunkt inden for en overskuelig fremtid vil kræve dels større kompetence med bankerfaring og dels udelukkende bankvirksomhed i bestyrelsen for JAK Medlemsbank.

En opdeling af JAK Sverige vil ikke nødvendigvis være en ulempe. Det kræver blot, at der laves en kobling mellem de to aktiviteter, således at der altid vil være sikkerhed for, at de arbejder i samme retning.

Aktiekurser på himmelflugt

Af Uffe Madsen

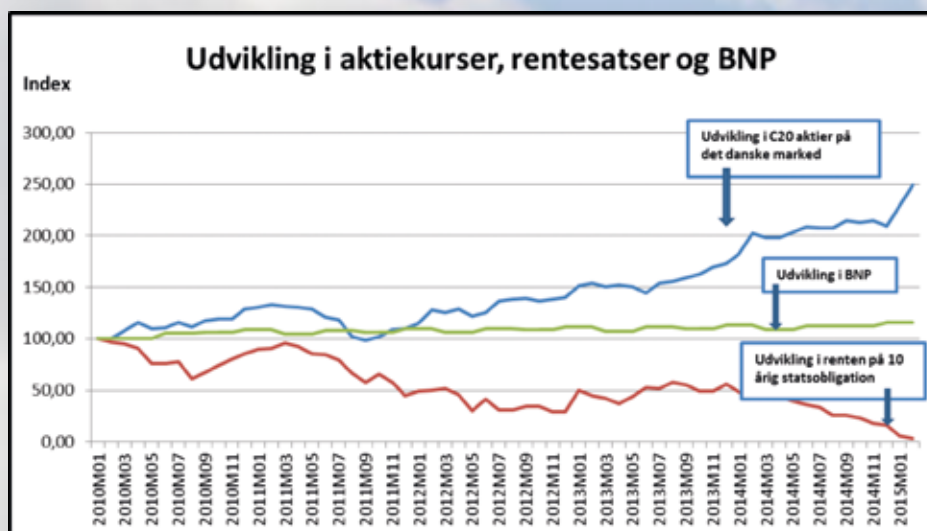
Aktiekurser er et udtryk for værdien af vores samlede produktionsapparat samt forventninger til den fremtidige indtjening i landets virksomheder. Værdien af den samlede produktion udtrykkes i BNP (Bruttonational Produktet).

Der har i længere tid været et misforhold mellem kursen på aktier og den værdi, som aktiekursen er et udtryk for. Over det sidste års tid er dette misforhold øget, og især i det sidste kvartal er det gået stærkt.

Hvad er årsagen til, at en sådan udvikling opstår?

Noget af forklaringen kan findes i en tilsvarende udvikling i EU og USA, men en dybere forklaring findes i den lave rente og i den tiltrækning, den danske krone på det seneste har haft på udenlandske investorer.

I nedenstående figur er udviklingen mellem aktiekurser, rentesats og BNP illustreret for perioden fra januar 2010 til udgangen af februar 2015.

Kilde: Danmarks Statistik

Over perioden er aktiekursen steget $2\frac{1}{2}$ gang, samtidig med at BNP kun stiger med omkring 15 %. Den store kursstigning er et udtryk for stor efterspørgsel på markedet fra både indenlandske og udenlandske investorer. Der er tilsyneladende mange frie penge – dvs. penge der ikke er direkte placeret i aktiv produktion, men som skal placeres passivt. Med den faldende rente er det ikke specielt interessant at opkøbe obligationer eller placere pengene på konti i pengeinstitutter, hvor man risikerer en negativ rente. Tilbage er at købe aktier, og det gør man så i stor stil.

En yderligere faktor er det pres, som udenlandske investorer har lagt på den danske krone i forventning om, at Den danske Nationalbank vil føle sig presset til at forlade fastkurspolitikken overfor Euroen. De investorer, som ønsker at investere i danske kroner har flere alternativer at placere midlerne i. Da der sandsynligvis er tale om en kortsigtet placering, vil det være naturligt at placere pengene på konti i danske pengeinstitutter, men det modvirkede Nationalbanken med at nedsætte renten, og dermed vil en sådan placering være forbundet med en negativ rente. Køb af danske obligationer er en mulighed, men også her er renten ekstrem lav, men udenlandske investorer har helt givet været medvirkende til den faldende

rente på obligationer gennem deres opkøb. Dernæst kan køb af aktier være et alternativ, som mange har gjort brug af, og dermed presset kursen yderligere i vejret.

Den høje og helt urealistiske aktiekurs er alene et udtryk for mange penge i omløb, og har ingen som helst relation til den værdi, som aktierne er et udtryk for. Der er opstået en boble, som nødvendigvis springer på et tidspunkt, når pengene søger andre steder hen f.eks. som følge af stigende rente og dermed bedre afkast på obligationer m.v.

Vi har flere gange set den lemmingeffekt, som en usikkerhed blandt investorerne medfører, og som bevirker et kollaps. En meget stor del af den handel, som sker i værdipapirer, foretages ikke af fysiske personer, men af computere, der er forprogrammeret til at købe og sælge ved forud fastlagte udsving i kurserne. Et fald i kurserne kan dermed få en accelererende effekt.

Såfremt vi havde et optimalt pengesystem, som blev styret af Nationalbanken i stedet for private interesser, ville denne rigelighed af penge kunne opsluges af Nationalbanken, og dermed undgå den spekulative vækst i aktierne. Et sådant pengesystem har vi desværre ikke, og derfor er vi fortsat afhængig af den pengeskabelse, som finder sted i de private banker.

Bæredygtig økonomi skal formidles gennem menneskelige værdier og god kommunikation

Af Mads Bruun Hovgaard, stud. cand. i retorik og studentermedhjælper i kommunikation og marketing i Folkesparekassen.

Alle taler om det. Økologi, cirkeløkonomi og bæredygtighed. Aldrig har der været så meget snak om omstilling og en bæredygtig fremtid, som nu. I medierne kan vi læse, at vi er verdens største forbrugere af økologiske varer, og at vi (endnu) er et af de mest lige samfund i verden, selvom den dog er stigende. En skare af økonomer, vismænd og politikere råber højt om gode råd og vejledninger og i det hele taget, hvor simpelt det hele er. JAK priser sig ved, at de har sagt det samme i over 80 år. Hvordan kan det så være, at helt almindelige danskere, særligt unge, ikke aner noget om økonomisk bæredygtighed?

Mads Bruun Hovgaard

“Det handler ikke om, hvad vi siger, men hvordan vi siger det”

Jeg tror, at det ovenstående spørgsmål er grunden til, at jeg i dag er ansat som studentermedhjælper indenfor kommunikation og marketing i Folkesparekassen. Sammen med en lille gruppe medstuderende lavede jeg et oplæg til, hvordan Folkesparekassen kunne række længere ud og nå almindelige danskere i øjenhøjde, med budskabet om en bæredygtig økonomi.

Jeg studerer cand. mag. i retorik på Aarhus Universitet, hvorfra jeg også har en bachelor i engelsk og retorik. En retoriker arbejder med hensigtsmæssig kommunikation; med at få budskabet frem på bedst mulig vis. På det personlige har jeg også en interesse indenfor bæredygtighed, og en forståelse for, at genbrug og økologi er vejen frem. Jeg skulle være mere eller mindre repræsentativ for de mennesker, som vi gerne vil nå ud til. Dem som gerne vil, men ikke ved hvordan.

Dét min gruppe fremførte for Folkesparekassen, og som jeg senere blev ansat til at drive er et selvstændigt projekt, som vi har valgt at kalde Kun 1 Jord. Vores mål er, at informere og vække interesse for bæredygtig økonomi.

Men det handler i lige så høj grad om at skrive bæredygtig økonomi ind i konteksten med social- og miljømæssig bæredygtighed. I grunden er det ikke langt væk fra ideerne om jord, arbejde og kapital.

I skrivende stund er vi ved at opsætte en hjemmeside med dertilhørende blog, en facebookside, en instagram- og twitterprofil. Det er en stor del af vores strategi at være aktive på de sociale medier og sørge for, at alle der vil deltage i debatten, skal have mulighed for det.

Af alle de venner, medstuderende, familiemedlemmer og bekendte jeg har talt med, var der ikke en eneste, som vidste, at renter, gæld og det nuværende økonomiske system modvirker en bæredygtig fremtid. Ikke én. Og hvis man spørger mig, så er

det ikke fordi, det er for indviklet eller fordi, de ikke gider bæredygtighed. Budskabet bliver simpelthen ikke leveret godt nok. Som Jakob Mikkelsen skrev i sidste nummers leder: "Jeg tror, at det er vigtigt, at vi holder op med at argumentere med økonomiske begrundelser. Jeg tror, at den økonomiske frigørelse er, at vi finder andre værdier frem og sætter dem højere end økonomiske måltal." Jeg er helt enig.

Folk vælger i lige så høj grad at handle ud fra følelser som fornuften. Der skal mere patos og mindre logos ind i debatten.

Vi skal ikke bare råbe højt, men derimod synge i kor om det gode budskab. For mig at se, er der en række tiltag, som vi kan gøre bedre i forhold til at komme igennem med budskabet.

Vi skal stå sammen i meget større flok. Ikke bare i forhold til økonomisk bæredygtighed, men lige så meget den miljømæssige og sociale side.

Vi skal møde almindelige borgere i øjenhøjde, snakke deres sprog og på deres præmisser. Og sidst skal vi kigge

indad. Ord er fattige. Hvis vi ikke selv køber økologisk, går i genbrug og generelt overvejer, at alle vores handlinger har konsekvenser, så er det svært at komme ud med budskabet til andre, som er mindre informerede.

Projektet Kun 1 Jord er Folkesparekassens tiltag. Og jeg er imponeret over, at de har kunnet se behovet for en strategændring. Jeg håber, at det kun er begyndelsen. Nu har jeg kun været i lokalerne i Silkeborg i en meget kort tid, og det er begrænset, hvor meget indsigt jeg har kunnet nå at få i JAK. Men det virker begge steder som om, at der godt må ruskes op i kerneværdierne. Det tyder måske på, at man nogen gange læner sig mere op ad fortiden, end skuer mod fremtiden. Man kan komme med argumentet om, at et rentebaseret økonomisk system er udemokratisk nok så mange gange. Men hvad betyder det for min familie, mine børn og min egen fremtid? I stedet for at tale om kapitalens mekanismer, skulle vi så ikke hellere tale om, hvad der konkret sker, når jeg køber brugt frem for nyt?

Når Merkur Andelskasse poster billeder på Facebook af hvert enkelt medarbejder stående med deres svar på, hvad en værdibaseret bank er, så er det noget, man som forbruger kan forholde sig til. I hvert fald mere end hardcore økonomiske argumenter.

Vi har flere mål med Kun 1 Jord, selvom det kun er undertegnede og Folkesparekassens marketingsansvarlig, som driver siden. Økonomisk bæredygtighed skal for det første skrives ind i samme kontekst som Omstilling Nu, Vores omstilling, Stop Madspild, Økologisk Landsforening, Gode Penge og mange andre organisationer og projekter. For vi har et fælles mål, bare med forskellige udgangspunkter. I anden omgang skal vi gå i dialog og opfordre til debat. Kun 1 Jord er ikke og skal aldrig være et elfenbenstårn, men derimod et forum, hvor alles stemmer er lige meget værd.

Et andet mål er at få skabt handling. Det er fint, hvis vi kan få en masse likes på de sociale medier, men i sidste ende handler det om, at folk tager sagen i egen hånd, og forvalter deres penge på en ansvarlig og bæredygtig måde.

Jeg ser på fremtiden med optimistiske øjne. Både når det gælder vores projekt, men også for samfundet tror jeg, at den store omstilling nok skal komme. Hvor hurtigt det så vil komme til at ske, afhænger af os selv. Det ansvar hviler delvist på JAK, mine egne og alle andre, der har fået et indblik i bæredygtig økonomi. Hvis ikke vi skal formidle budskabet ud på hensigtsmæssig vis, hvem skal så?

“Vi skal ikke bare råbe højt, men derimod synge i kor om det gode budskab”

Mads Bruun Hovgaard

Født 1989 i Aarhus.

Startede i Folkesparekassen januar 2015 som studentermedhjælper på deltid

Studerer retorik på Aarhus Universitet og er meget engageret i forenings- og højskolelivet. ”I mit virke som retoriker har jeg meget fokus på, hvad vi vil med vores samfund, og hvordan vi debatterer det i samfundsdebatten.”

Vi kender den tyske økonom Silvio Gesell (1862-1930) fra Tune Revsgaard Nielsens artikel i bladet fra oktober. Her kommer han nærmere ind på det aftryk som Gesells tanker fik på den store engelske Cambridgeøkonom, John Maynard Keynes.

Rentebekæmperen Gesells aftryk på John Maynard Keynes

Af Tune Revsgaard Nielsen

Når man læser det 23. kapitel i Keynes' hovedværk fra 1936, *General Theory of Employment, Interest and Money*, vil de fleste i kapitlets 6. sektion blive introduceret for en person, de ikke før har hørt om, eller hvorefter de kun har et ganske begrænset kendskab.

Keynes præsenterer her den tyske handelsmand og selv-lærte økonom, Silvio Gesell. Keynes beskrev, hvordan han af Gesells tilhængere i perioden efter Første Verdenskrig, var blevet bombarderet med eksempler på den tyske handelsmands arbejde. Det var dog først da Keynes gennemgik Gesells hovedværk *Die Natürliche Wirtschaftsordnung durch Freiland und Freigeld* på egen hånd, at han blev opmærksom på værdien af hans arbejde.

Han indledte en fem sider lang introduktion til Gesell med en kort notits:

"Siden få af læserne af denne bog sandsynligvis er vel bekendt med betydningen af Gesell, vil jeg her give ham hvad der ellers ville være uproportionelt meget plads."

Som tidligere nævnt var Silvio Gesell, (1862-1930) forkæmper for et økonomisk system, der søgte at udstøde kapitalismen uden at gøre køb på fordelene ved et frit marked og den private ejendomsret til produktionsmidlerne.

Han definerede sit projekt som en fortsættelse af den franske libertære socialist, Pierre Joseph Proudhons anstrengelser i kampen mod arbejdsfri indtægter, og søgte at føre Proudhons projekt til dørs gennem introduktionen af to reformer. En jordreform, der – inspireret af Henry George – skulle gøre op med den private ejendomsret til

jord gennem en statslig inddragelse af jordrenten samt en pengereform, der skulle gøre penge fri af rente, inflation og deflation. Det var Gesells pengeteori, der interesserede Keynes.

Penge var, ifølge Gesell den eneste "vare", der ikke kunne forgå. Metal rustede, træ bliver svagt, og fødevarer går i fordærv, hvis de opbevares over tid. Derimod mistede penge ikke deres værdi over tid. Penges uforgængelighed blev forstærket af guldstandarden, der underbyggede deres egenskab som sparemiddel, og underminerede deres egenskab som byttemiddel.

Penge ville ifølge Gesell kun være penge, når de alene var et byttemiddel. Penges uforgængelige natur gjorde, at de kunne akkumuleres med henblik på at styre markedet, spekulere i prisændringer og tilmed afføde kæmpemæssige spekulative gevinster gennem udlån grundet renten, der samtidig udgjorde en barriere for niveauet af generel velstand.

Denne vinkel passede godt ind i de teorier, Keynes havde tillagt sig i tiden efter krakket på Wall Street i 1929. Keynes mente ligesom Gesell, at det ville blive muligt at fjerne renten på penge uden at kollektivisere produktionsmidlerne.

Ifølge Keynes ville rentespekulanten uddø automatisk over tid, når staten aktivt sikrede, at markedet var mættet med realkapital. Gesell så dog nærmere en løsning i at påføre penge en afgift. En såkaldt negativ rente på 5 til 8 %. I praksis gennem det Keynes på engelsk kaldte "stamped money" eller som Gesell, ud over "Freigeld", kaldte for "Rostende Banknoten".

Pengesedler ville blive forsynet med felter, som skulle udfyldes med mærker. Disse skulle købes og påklæbes i et bestemt tidsbestemt interval for at opretholde pengesedlens gyldighed. Med en negativ rente på 6 % ville et stempel til 50 øre, for eksempel skulle købes og påklæbtes på en 100 kr. seddel hver måned.

I *General Theory* fremstiller Keynes, Gesell som en "uri-

meligt ignoreret profet", der viste "glimter af dyb indsigt" i hans arbejde, men som dog manglede det sidste for at nå ned til essensen.

"Idéen bag stemplede penge er fornuftig. Det er faktisk muligt at midler kan findes til at anvende idéen i praksis i et begrænset omfang."

Tidligere i bogen skriver han endvidere:

"... de reformtænkere, der søger en løsning gennem at påføre en afgift på opbevaring af penge gennem periodisk stempling til en bestemt foreskrevet pris for at opretholde deres kvalitet som penge (...) har været på rette spor; og den praktiske værdi af deres forslag fortjener overvejelse."

Professor i økonomi på Duke University i USA, William Darity Junior. skrev i 1995 i artiklen "Keynes' Political Philosophy: The Gesell Connection" udgivet af Eastern Economic Journal at:

"Så meget af Keynes' monetære udsyn læner sig tæt op Gesell, at ligheden må siges at være mere end tilfældig"

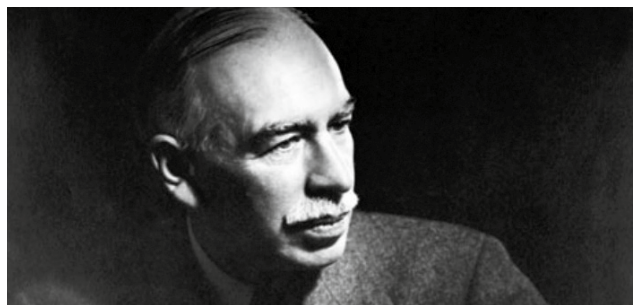

Silvio Gesell (1895)

De to økonomer havde et ens syn på renten som værende den primære barriere for velstand.

Størstedelen af den så de primært som et monetært fænomen, der kunne føres over på for eksempel kapitalisten, alene fordi denne troede på, at han kunne kompenseres for udgiften

ved at inkludere den i hans salgspris og stadig sælge.

John-Maynard-Keynes

Den kunne eksistere på grund af penges høje grad af likviditet, og fordi der var en grundlæggende mangel på dem. Men hvor jordrenten kunne eksistere, fordi der er en intrinsisk mangel på jord, var der ifølge både Keynes og Gesell ingen god grund til, at der skulle være en knaphed på penge i et system, der burde være konstrueret og tilrettelagt efter menneskets generelle behov.

Selvom Gesells tanker måske nok ifølge Keynes indeholdt, "Essensen af hvad der var behov for" ville det dog ikke – ifølge Keynes – være en duelig løsning at udsætte national valuta for negativ rente for at presse pengerenten ned. Heller ikke efter en statslig inddragelse af jordrenten.

En række erstatninger ville blot overtage pengenes plads: konto-penge, kortsigtet privat gæld, udenlandske penge, smykker, ædelmetaller generelt, osv. ville hurtigt udgøre et attraktivt alternativ til penge, og sætte scenen for en ny arena hvor spekulation fortsat kunne finde sted.

I dag har næsten samtlige penge i økonomien antaget elektronisk form så måske ville Keynes' holdning til idéen om negativ rente på penge i dag være en anden.

Et stort tillykke

Den 13. marts 2015 kunne Wolmer Møller, direktør i Andelskassen JAK Slagelse fejre sin 70 års fødselsdag.

JAK Danmark vil gerne ønske hjertelig tillykke med dagen og samtidig benytte lejligheden til at bringe en stor tak for opbakningen til arbejdet i JAK Danmark.

† Poul Busk Sørensen

Afgået ved døden den 20. marts 2015
– 76 år gammel

Af Uffe Madsen

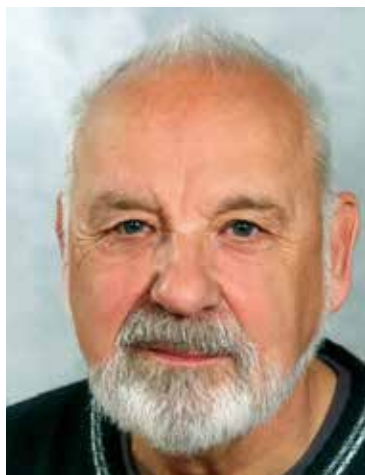
Poul har gennem rigtig mange år været en kendt og markant person i JAK. Han har især slået sine folder i hovedstadsområdet, men over hele landet blev han et kendt ansigt, og vi er mange, som har haft glæde af at høre hans inspirerende foredrag og læst hans velformulerede artikler i JAK Bladet.

Poul Busk Sørensen mødte JAK første gang under hans ophold som militærnægter i Kompedallejren ved Engesvang i årene 1959-61. Efter hans eget udsagn, var han i begyndelsen meget skeptisk, men efterhånden var logikken i afskaffelsen af renten og oprettelsen af en samfundsbank helt klar for ham. Som det er kendetegnet ved Poul, nøjes han ikke med at drøfte en idé – han handler på det, og mødet med de rentefrie tanker resulterede i, at han oprettede en konto i JAK Banken.

Poul blev født i 1938 i et landbrugshjem i Hornsherred, hvor han voksede op sammen med fire søskende. Hans liv blev dog ikke landbruget, idet han efter endt skolegang kom i købmandslære, og fire år efter fik han sit svendebrev. Handelskarrieren blev afbrudt af opholdet i Kompedallejren, og efter 22 måneder som militærnægter, fortsatte Poul sit arbejde med en ansættelse i den københavnske HB Brugsen. Andelstanken harmonerede godt med Pouls opfattelse, at man kan opnå resultater ved at trække på fælles hammel.

Efter at have avanceret fra kommis til uddeler i HB Brugsen, fik Poul i Reklameafdelingen ansvaret med at forestå den interne information af de 400 butikker. I 1973 blev HB Brugsen fusioneret med FDB, og det gav nye udfordringer for Poul, som blev redaktør af Salgs- og Reklameafdelingens kommunikation til de 1.600 sammenlagte brugere. I dette arbejde oparbejdede Poul kompetencer indenfor skriftlig kommunikation, som vi også i JAK har nydt godt af.

Ved siden af den arbejdsmæssige karriere var Poul en væsentlig dynamo i det lokale JAK arbejde. I 1966 meldte han sig ind i JAK Københavns Lokalkreds, og allerede året efter blev det til en bestyrelsespost, som han bestred indtil lokalkredsen i 2000 overgik til regionen. Mange af årene var Poul formand for lokalkredsen.

Da JAK Banken i 1973 blev fusioneret med Sparekassen Bikuben, opstod der et ønske fra lokalkredsens medlemmer om et praktisk økonomisk samarbejde på rentefri basis. Poul var inspirator for dette arbejde og det resulterede i, at Husum Fælleskasse blev oprettet i 1976, og med den handelsmæssige baggrund, fik Poul også ansvaret for fælleskassens administration og økonomi. Fælleskassen udviklede sig og tog stadig mere af Pouls fritid, og i 1984 tog han det store skridt, at han opsagde sit job i FDB for at være fuldtidsbeskæftiget i fælleskassens beskedne lokaler i Rantzausgade på Nørrebro i København.

Inden dette tidspunkt havde Poul på vegne af JAK Fælleskasserne deltaget i et udvalg, som var nedsat af Industriministeriet, og som havde til opgave at komme med forslag til en ny lovgivning, hvorefter landets fælleskasser og andelskasser skulle omdannes til "rigtige" pengeinstitutter – dvs. at de skulle underlægges Lov om Banker og Sparekasser m.v. I dette arbejde havde Poul en væsentlig andel i, at fælleskasserne kunne omdannes til pengeinstitutter med en egenkapital på mindst kr. 500.000. Det var en god løsning, som alle JAK fælleskasserne med en enkelt undtagelse gjorde brug af.

I forbindelse med sammenlægning af en række fælleskasser i københavnsområdet blev Husum Fælleskasse omdøbt til "Fælleskassen Samøkonomi, Andelskasse" og her var Poul direktør indtil 1991. Fælleskassen havde vist sin levedygtighed og udvidede sin kundekreds år for år. Efter 1991 helligede Poul sig arbejdet med information og markedsføring i Fælleskassen, og det fortsatte indtil 1998, hvor han valgte at gå på efterløn.

Poul slap ikke dermed arbejdet for JAK. Han deltog aktivt i Landsforeningens møder og blev ofte valgt til dirigent på generalforsamlinger og årsmøder og styrede møderne med et stort overblik. Hans erfaring med skriftlig kommunikation stillede han til rådighed gennem hans deltagelse i redaktionsudvalget for JAK Bladet, hvor han med sit trænede blik fangede enhver fejl fra skribentens side, og dermed bidrog til at udgive et flot blad.

Vi skylder Poul en stor tak for hans utrættelige arbejde for JAK, og vi vil komme til at savne ham. Æret være Pouls minde.

JAK Danmark har afholdt årsmøde lørdag den 14. marts 2015

på Ringe Bibliotek, Algade 40, 5750 Ringe

Det var en meget lille del af JAK Danmarks medlemmer, der havde fundet vej til årsmødet i Ringe lørdag den 14. marts 2015.

Formand Jakob Mikkelsen bød velkommen til de 10 fremmødte stemmeberettigede medlemmer. En særlig velkomst var der til Hans Jørgen Nygaard fra Frie Bønder – Levende land, der havde takket ja til at deltage på årsmødet.

Uffe Madsen blev valgt til dirigent og førte os fint igennem dagens punkter.

Bestyrelsens beretning blev aflagt af Jakob Mikkelsen. Beretning bliver gengivet i sin fulde længde her i bladet.

I den efterfølgende debat blev deltagelsen i Folkemødet på Bornholm 2014 drøftet, herunder form og kostpris. De deltagende bestyrelsesmedlemmer kunne berette, at det alt i alt var en positiv oplevelse, især debattmødet, hvor der kom flere deltagere end forventet. Der var forslag om et samarbejde med Gode Penge på Folkemødet 2015. Der var også en snak omkring selv at etablere et "folkemøde", men der var også enighed om, at det kræver rigtig meget arbejde.

Omkring spørgsmålet om JAK har taget kontakt til muslimer, pointerede formanden, at JAK er religiøs og politisk uafhængig, og at der ikke er modtaget henvendelser. JAK Sverige har mange muslimske kunder og yder også lån til dem. Det blev også oplyst, at der er muslimer blandt kunder i vore egne pengeinstitutter. Beretningen blev godkendt.

Lis Poulsen gennemgik regnskabet. Årsregnskabet for 2014 udviser et samlet overskud på 36.003 kr. Overskuddet foreslås tillagt egenkapitalen, der herefter udgør 614.200 kr. Regnskab gengives her i bladet i hovedtal, og kan rekvireres i sin fulde længde på sekretariatet. Regnskabet blev godkendt.

Jakob Mikkelsen gennemgik arbejdsplanen for det kommende år:

- Deltagelse på Folkemødet på Bornholm 2015 – uden standplads med 2-3 personer
- Internationalt følges der med i hvad der sker
- Overvejelse omkring generationsskifte i JAK Danmarks bestyrelse og redaktionsudvalg
- Indarbejdelse af procedure omkring udgivelsen af JAK bladet og andre nyhedsindslag
- Afstemning af ambitionsniveauet så det svarer til ressourcer i organisationen

- JAK Danmarks forslag til et økonomisk system forsøges "solgt" som emne for et speciale eller tilsvarende – i samarbejde med JAK Fondens bestyrelse
- Finde samarbejdspartner i kursus om JAKs økonomiske system

Budget for 2015 blev fremlagt med et budgetteret overskud på 45.000 kr. Arbejdsplan og budget blev godkendt.

Jakob Mikkelsen blev i 2013 valgt for en ny 2-årig periode og var derfor på valg. Han foreslog på bestyrelsens vegne Lone Klit Malm som ny formand. Lone Klit Malm blev valgt. Til bestyrelsen blev Lis Poulsen genvalgt for en ny 3-årig periode.

Jakob Mikkelsen blev foreslået som kandidat til den ledige plads i stedet for Lone Klit Malm. Jakob blev valgt uden modkandidater.

Bestyrelsen består herefter af formand Lone Klit Malm, Chresten Ibsen, Jakob Mikkelsen samt Lis Poulsen.

Herudover er Bo Nielsen udpeget af Andelskassen JAK Østervraa og Kurt Poulsen udpeget af Folkesparekassen.

Der var genvalg af Uffe Madsen som revisor.

Den nye formand for JAK Danmark, Lone Klit Malm sluttede generalforsamlingen med følgende: "På bestyrelsens og egne vegne vil jeg gerne takke Jakob, for al den tid han har arbejdet hårdt som formand for JAK Danmark. Jeg selv har kun kendt Jakob siden 2010, men det jeg har set har været en dedikeret og hårdtarbejdende formand, der har sat JAKs visioner på dagsordenen alle de steder, han har kunnet.

Der er i Jakobs formandsperiode blevet skruet op for det internationale samarbejde og samarbejdet med andre organisationer i Danmark, der har bæredygtighed på dagsordenen fra andre vinkler end vores.

Jakob har haft en stor andel i at få igangsat nogle helt konkrete forslag til ændringer i samfundet, der kan virkeliggøre endnu flere af JAKs tanker om en sund samfundsøkonomi og dermed økonomisk frigørelse af os som mennesker. Det var det arbejde, der blev til SynteseTanken.

Det der dog er allermost tydelig for mig er, at Jakob har JAK blodet i sine årer, og at hans hjerte banker varmt og inderligt for, at den oprindelige sjæl og de bæredygtige JAK tanker videreføres i foreningen her i 2015.

Efter generalforsamlingen havde Tune Revsgaard Nielsen et spændende indlæg om Thomas Piketty og andres syn på økonomien.

Bestyrelsens beretning for JAK Danmark 2014

Det har været et udfordrende år i JAK Danmark. Bestyrelsen har holdt fire møder, ligesom der har været holdt flere møder i kommunikationsgruppen. I arbejdsplanen for 2014 fylder kommunikationen meget, og det har det også gjort i bestyrelsens arbejde. Dels er der lagt et stort stykke arbejde i at skabe grundlaget for kommunikationen, og dels har vi arbejdet en del med den nye hjemmeside.

JAK Danmarks bestyrelse nedsatte i 2013 et kommunikationsudvalg med henblik på at udforme en kommunikationsstrategi, der kunne afdække JAK Danmarks behov i forhold til at kommunikere. Proces og udvalg blev ledet af Chresten Ibsen. Allerede i efteråret 2013 havde et enigt udvalg vedtaget indsatsområder og prioriteret dem. De tre vigtigste blev:

1. Værdier - formulering, præcisering og oplysning om JAK Danmarks værdier om at ændre det økonomiske system
2. Fokus på øget medlemstal
3. Udvikling af værktøjer til brug i formidlingen af JAK Danmark og JAK Danmarks tanker og visioner

Opgaverne kunne - med undtagelse af værdiformuleringen - løses digitalt. Da JAK Danmarks formand satte udviklingen af en ny hjemmeside i gang, var det nærliggende at bygge kommunikationsstrategien ind i den nye løsning. Trods en næsten umulig opgave med at blive enige om de værdier, vi mener, JAK Danmark bør fortælle om sig selv, fik vi dem køgt ned til følgende tre sætninger:

- JAK Danmark blev stiftet i 1931 og har siden arbejdet med at udvikle et retfærdigt økonomisk system. JAK Danmark har gennem årene udbredt kendskabet til bevægelsens tanker og inspireret andre til at tænke i alternative økonomiske systemer.
- JAK Danmark arbejder for en økonomi uden rente og uden spekulation.
- JAK Danmark arbejder for et samfund med et retfærdigt økonomisk system.

Disse sætninger bør fremgå af alt materiale og alle de budskaber, JAK Danmark sender ud. Det er kernen af JAK Danmark år 2015 - 84 år efter JAK blev stiftet. Det er ikke nødvendigvis statistiske værdier, men kan tages op - og bør løbende blive taget op til debat i bestyrelsen.

Udvalget har arbejdet med JAK Danmarks kommunikationsopgaver - i det sidste år med Lone Klit Malm som tovholder, sådan at JAK Danmark står bedre rustet til fremtidens udfordringer i forhold til kommunikation til omverdenen.

Det har været en udfordring at få den nye hjemmeside

på plads, og der mangler stadig en del større og mindre ting, men det prioriteres nu at blive færdig med arbejdet hermed. Lige nu arbejdes der med at få de sidste ting med over fra den gamle hjemmeside, hvorefter der kun vil være at få trimmet teksterne og gjort siden mere synlig på nettet. Vi har tabt meget synlighed ved overflytningen.

Der er her grund til at fremhæve det kæmpearbejde Viggo Boller gennem mange år har ydet for JAK Danmark ved dels at bygge og vedligeholde vores ansigt på nettet, dels at lægge artikler og arrangementer op. Hele dette arbejde må vi fremover købe os til. Dertil kommer, at Viggo konstant har overvåget siden og alt dens indhold, så der ikke opstod modsigelser og døde links på siden. Hele dette arbejde mangler vi stadig at finde en struktur på. Der er således meget arbejde på dette område endnu.

Det vigtigste inden for vores kommunikation mangler dog stadig: JAK Bladet har i efterhånden mange år haft samme form. Meget er sket inden for kommunikation i den tid, og det er ved at være tiden at kigge på det. Målet er at nå en samlet kommunikationsflade, hvor JAK Bladet, hjemmesiden, Facebook, Twitter, Nyhedsbrev og andre udgivelser fra JAK Danmark udgør en helhed. Dette arbejde vil sikkert kræve deltagelse af professionelle folk.

Redaktionsudvalget har haft stort set samme sammensætning over mange år, og med Lis Poulsen som engageret redaktør, Niels Erik Bach Boesen som omhyggelig grafiker og Poul Busk Sørensen som utrættelig korrekturlæser, samt en række faste skribenter, synes vi, at der gang på gang kommer et godt blad med rigtig gode artikler ud af arbejdet.

JAK Danmark deltog på Folkemødet på Bornholm, og det var en god oplevelse. Vi delte telt med NOAH og Frie Bønder – Levende Land, og vi befandt os særdeles godt i det selskab. I et fælles arrangement med de tre foreninger deltog JAK Danmarks formand i en vellykket paneldebat, hvor de øvrige deltagere var Kjeld Hansen fra Gylle.dk, Frank Eriksen (Bonderøven) og Nanna Clifford fra NOAH.

Desværre har hverken NOAH eller Frie Bønder valgt at deltage i 2015, hvorfor vi i bestyrelsen har besluttet kun at deltage med personer, altså uden stand på Folkemødet. Det vil ganske enkelt blive for ressourcekrævende at stå for en stand alene. Vi vil bruge vore erfaringer fra sidste år til at komme rundt og netværke og søge indflydelse relevante steder.

I forbindelse med Folkemødet udvalgte vi en håndfuld artikler til særtryk, der kan erhverves fra sekretariatet sammen med flyers, der kortfattet beskriver vort arbejde og idealer.

I løbet af året er antallet af JAK pengeinstitutter reduceret til tre, nemlig JAK Andelskassen i Østervraa, JAK Andelskassen i Slagelse samt Folkesparekassen, idet Funder Fælleskasse Andelskasse er fusioneret med Folkesparekassen. Det er bestyrelsens hensigt at forsøge at få et nærmere samarbejde med Fælleskassen Samøkonomi i København.

JAK pengeinstitutterne er inviteret til at udpege et med-

lem til JAK Danmarks bestyrelse hver, og fra Folkesparekassen sidder Kurt Poulsen i bestyrelsen, fra JAK Andelskassen i Østervraa Bo Nielsen, mens det ikke har været muligt for JAK Andelskassen i Slagelse at finde en repræsentant.

En del af samarbejdet med pengeinstitutterne har været ØKOnto. Folkesparekassen har frigjort udlånsdelen fra opsparingsdelen, da det blev for besværligt og i stedet øget puljen til ØKOlån, som de kalder det nu, betragteligt. Det udfordrer formen, og ØKOnto-udvalget stiller derfor spørgsmålet, om man ikke må konstatere, at arbejdet med at fremme lån til økologiske

formål i JAK pengeinstitutterne er ved at være opfyldt.

JAK Danmark har taget initiativ til en studiegruppe i Århus. Den har kørt hen over efteråret med en fornuftig tilslutning. Uffe Madsen har deltaget som den med overblik, ekspertise og nogle gode power point shows. Gruppen er fortsat i foråret, og har et møde tilbage her i marts.

Til slut skal der lyde en tak til alle, der har gjort en indsats for JAK, det være sig i bestyrelse udvalg og i andre sammenhæng.

Som vi siger: - en ny tid vindes kun ved et arbejde derfor!

Resultatopgørelse for 1. januar - 31. december

Indtægter

Kontingenter fra medlemmer	
Kontingenter fra pengeinstitutter	
Gaver	
Andre indtægter	
Indtægter i alt	

Udgifter

Eksterne udgifter	
Personaleudgifter m.v.	
Udgivelse af JAK Bladet	
Medlemsorientering	
Småanskaffelser	
Udgifter i alt	

Resultat af foreningens drift	
Regionernes resultat 2014	
Differense ved overførsel fra regionerne	
Særlig donation (anvendt til Syntesetanken 2012)	
Ophørte lokalkredse	
Mellemregning JAK Bogen afskrevet	

Resultat

Balance 31. december

Andelsbeviser.....	
Anlægsaktiver i alt	

Udestående fordringer	
Formue overført fra regionerne	
Likvide beholdninger	
Omsætningsaktiver i alt	

Aktiver i alt

Egenkapital	
-------------------	--

Kreditorer	
Regioner	
Gaver til 70 års jubilæum	
Særlig donation	
Periodeafgrænsning for kontingent/abonnement	
Kortfristet gæld i alt	

Gæld i alt	
------------------	--

Passiver i alt

2014	Budget	2013
147.525	150.000	150.325
101.100	100.000	101.300
27.000	0	2.600
0	15.000	0
275.625	265.000	254.225
176.807	189.000	112.517
1.224	1.000	1.068
61.335	75.000	62.006
0	0	0
0	0	0
239.366	265.000	175.591
36.259	0	78.634
744	0	7.786
-1.000	0	
0	0	100.000
0	0	1.870
0	0	-57.236
36.003	0	131.054
2014	Budget	2013
23.000	21.000	21.000
23.000	21.000	21.000
4.575	0	0
0	244.000	243.463
677.940	540.000	540.912
682.515	784.000	784.375
705.515	805.000	805.375
614.200	578.000	578.197
2.665	2.000	2.194
0	137.000	136.934
13.050	13.000	13.050
0	0	0
75.600	75.000	75.000
91.315	227.000	227.178
91.315	227.000	227.178
705.515	805.000	805.375

At finde sine ben...

Af Lone Malm, formand for JAK Danmark

Lørdag den 14. marts blev jeg, på generalforsamlingen, valgt som ny formand for JAK Danmark.

Det er mig en ære, at få lov at repræsentere en forening, som rækker tilbage til 1931 og hele vejen igennem har været båret af vigtige tanker, diskussioner og handlinger.

At finde sine ben som nyvalgt formand skal have sin tid, men allerede nu ved jeg, at jeg vil fokusere på samarbejde, tydelighed, substans og glæde ved arbejdet.

"Det har jeg ikke prøvet før, så det kan jeg nok godt finde ud af" citat Pippi Langstrømpe.

Pippi Langstrømpes citat vil jeg trygt læne mig op af, da JAK Danmarks bestyrelse tilsammen har mange års erfaring. Bestyrelsen består af Jakob, Lis, Kurt, Chresten og Bo, hos hvem jeg kan finde al den støtte og viden jeg, som ny formand, kan ønske mig.

Mit arbejde med JAK vil blive præget af mine personlige værdier og erfaringer. Af uddannelse er jeg ingeniør, akupunktør, massør og healer. Jeg har arbejdet med miljø og landbrug siden 2008, tre af årene som projektleder i Økologisk Landsforening. Jeg har holdninger til bæredygtighed på flere planer, det være sig; sund og levende jord, landbrugsproduktion, arbejdsliv i balance, energigivende dialog og et meningsfuldt samfund for alle.

I foråret 2014 blev jeg valgt ind i Folkesparekassens bestyrelse, hvor jeg i det utroligt spændende arbejde især bidrager med mine og JAKs tanker om bæredygtighed.

I den tid jeg har været medlem af JAK Danmark, har jeg oplevet flere og flere stemmer i Danmark, der ønsker at diskutere det økonomiske system og pengeskabelse. De forener sig i grupper på internettet, foreninger, projekter - og mange af deres tanker falder rigtig godt i tråd med JAK tankerne.

Om de er inspireret af JAK, tanker fra udlandet eller om det økonomiske systems mangler blot er blevet så tydelige, at menigmand også kan se forandringsbehov, er ikke til at vide og vel også uden betydning.

Det der betyder noget er, at vi sammen får lavet et pengesystem, der er til at forstå, rummer sund fornuft og er afkoblet kravet om konstant vækst. Her er netop JAKs visioner vigtige, fordi en pengeskabelse kontrolleret af Nationalbanken, mulighed for at oprette spekulations- og rentefri bankkonti, mulighed for at låne penge uden renter vil være vigtige hjørnestene i et bæredygtigt og retfærdigt pengesystem.

Et bæredygtigt pengesystem og økonomisk frigørelse for den enkelte opnås kun ved et arbejde derfor - JAK Danmark arbejder videre med opgaven!

Ny formand i JAK Danmark

Af Jakob Mikkelsen, afgående formand for JAK Danmark

Det var med glæde, at jeg på bestyrelsens vegne kunne bringe Lone Klit Malm i forslag til formandsposten i JAK Danmark, og jeg giver med glæde stafetten videre. Jeg har kendt Lone i nogen år nu, og det har været et berigende bekendtskab. Lone har det menneskesyn og det værdigrundlag, som jeg personligt anser for at være det bedste udgangspunkt for at blive en god formand for JAK Danmark. Jeg ønsker Lone al mulig medvind på posten og ser frem til et rigtig godt samarbejde med Lone i bestyrelsen.

Bæredygtig rådgivning

Er din økonomi solid som et træ, der skal modstå vind og vejr?

Efterhånden som du bliver ældre, bliver din økonomi mere omfattende og kompleks. Ligesom et træ, der får større rodnet, tykkere grene og flere blade, når det vokser.

Der skal hele tiden være penge, så hverdagen hænger sammen. Men samtidig er det meget vigtigt at tage højde for de begivenheder livet byder – på både godt og ondt.

I Folkesparekassen introducerer vi nu Bæredygtig rådgivning 360. Det er et møde med din rådgiver, hvor I kommer hele vejen rundt om din økonomi. Målet er at sikre dig en samlet løsning, der på både kort og lang sigt giver bedst mening for dig og din familie.

Vi kan give dig overblik

Med et overblik over dine daglige behov og kendskab til dine ønsker for fremtiden kan vi i fællesskab finde frem til den bedst mulige og mest bæredygtige sammensætning af din økonomi.

På et møde i sparekassen gennemgår vi din hverdagsøkonomi, opsparing og investering, boliglån og eventuelle andre lån og kreditter samt forsikring og pension. På baggrund af gennemgangen kan vi give dig nogle anbefalinger til, hvordan du optimerer din økonomi og sikrer dig og familien bedst muligt her og nu og i fremtiden.

Et bæredygtigt rådgivningsmøde tager omkring en time. Det er gratis for dig og du afgør naturligvis selv, om du vil følge vores anbefalinger.

Er du tilmeldt vores nyhedsmail?

Få nyt om sparekassens aktiviteter i din indbakke. Tilmeld dig nu på det nye folkesparekassen.dk

Læs også:

- Årsregnskab 2014
- Har du sikret dig selv og dine ting?
- En solid plan for fremtiden
- Repræsentantskabsmøde

Fremgang i indtjening og solvens

Årsregnskab 2014

Folkesparekassens årsregnskab for 2014 udviser en fremgang i nettorente- og gebyrindtægter på 11,1 %. Det kan henføres til tilgang af nye kunder samt øget aktivitet i forhold til bestående kunder. Som følge af sammenlægningen med Funder Fælleskasse i 2014 er solvensen øget til 24,3 %.

I Folkesparekassen skal kunderne ikke betale for udbytte til aktionærer og til dækning af spekulative aktiviteter. Folkesparekassen tager udgangspunkt i et mål om at tilbyde den bedst mulige finansiering til den enkelte kunde. Derudover arbejder sparekassen for større bæredygtighed indenfor samfunds- økonomi og miljø. Denne tilgang tiltaler mange, der på den baggrund vælger at skifte til Folkesparekassen.

I 2014 blev Folkesparekassen og Funder Fælleskasse sammenlagt med Folkesparekassen som det fortsættende pengeinstitut. Det betyder marginalt for driftsresultatet men øger såvel balance som egenkapital.

Resultatet

Driften viser et overskud før skat på 3,5 mio. kr. Det er en forbedring på 0,7 mio. kr. i forhold til 2013. Ved årets begyndelse var der forventet et overskud før skat på 3,0 mio. kr.

Netto rente- og gebyrindtægter stiger fra 30,8 mio. kr. til 34,2 mio. kr. Det er en stigning på 3,4 mio. kr., hvilket svarer til 11,1 %. Stigningen kan tilskrives såvel forbedrede nettorenteindtægter samt øget indtjening på gebyr og provisionsindtægter. Blandt andet har der været stor travlhed med omlægning af boliglån for kunder i 2014. Det afspejles i gebyr- og provisionsindtægterne. Udgifter til personale og administration stiger med 2,4 mio. kr. Det svarer til 9,4 %. Stigningen skal blandt andet ses i lyset af, at Odense afdeling først på året 2014 flyttede i nye lokaler.

Andre driftsindtægter var i 2013 positivt påvirket af salg af ejendomme i Aarhus og Varde med 1,0 mio. kr. Det vedrører dels ejendommen i Banegårdsgade samt ejendomme overtaget ved sammenlægningen med JAK Andelskassen Varde. Der er som følge heraf et fald i andre driftsindtægter fra 1,2 mio. kr. i

2013 til 0,3 mio. kr. i 2014. Folkesparekassen har et fald i nedskrivninger på udlån fra 2,0 mio. kr. i 2013 til 1,1 mio. kr. i 2014. Nedskrivningsprocenten er på 0,3. Det er et lavt niveau, hvilket kan tilskrives, at det generelt går bedre i samfundet.

Balancen

Udlån er steget fra 319,7 mio. kr. i 2013 til 320,7 mio. kr. i 2014. Det svarer til en stigning på 0,3 %. Ved sammenlægningen med Funder Fælleskasse overtog Folkesparekassen udlån for 15,0 mio. kr. Ses bort herfra har der været et fald i udlån på 4,4 %.

Indlån er steget fra 143,6 mio. kr. til 160,9 mio. kr. svarende til en stigning på 10,6 %. Fra Funder Fælleskasse blev der overtaget indlån for 7,9 mio. kr. Der har således i den øvrige del af Folkesparekassen været en stigning i indlån på 8,8 %.

Udviklingen i ind- og udlån afspejler tendenserne i samfundet, hvor kunderne i vid udstrækning sparer op og afvikler gæld.

Balancen er øget fra 602,1 mio. kr. i 2013 til 659,4 mio. kr. i 2014. Det er en stigning på 9,5 %. Den overtagne balance fra Funder Fælleskasse var på 30,3 mio. kr. Ses bort fra denne del af stigningen er balancen øget med 4,5 %.

Egenkapitalen er på 98 mio. kr. Den er forbedret med 23,0 mio. kr. i årets løb. Det kan henføres til overtaget egenkapital i forbindelse med sammenlægningen med Funder Fælleskasse på 21,1 mio. kr. Hertil kommer konso- lidering af årets resultat efter skat på 2,7 mio. kr. Endelig er garantkapitalen faldet med 0,8 mio. kr.

Sparekassens solvensprocent er ultimo 2014 opgjort til 24,3 % mod 19,4 % ultimo 2013. Solvensbehovet er fastlagt til 9,7 %. Det giver en solvensmæssig stødpude på 14,6 %.

Det fulde regnskab kan udleveres eller fremsendes ved henvendelse til Folkesparekassen. Regnskabet vil også blive lagt ud på sparekassens hjemmeside.

Direktør
Martha Petersen

Resultatopgørelse for 2014

(i 1.000 kr.)

	2014	2013	Afvigelse	Afvigelse i pct.
Renteindtægter	24.262	23.163	1.099	4,7
Renteudgifter	912	1.803	-891	-49,4
Netto renteindtægter	23.350	21.360	1.990	9,3
Udbytte af kapitalandele	42	65	-23	-35,4
Gebyrer og provisionsindtægter	11.400	10.037	1.363	13,6
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	555	659	-104	-15,8
Netto rente- og gebyrindtægter	34.237	30.803	3.434	11,1
Kursreguleringer	-99	396	-495	-125,0
Andre driftsindtægter	262	1.203	-941	-78,2
Udgifter til personale og administration	27.839	25.455	2.384	9,4
Afskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	871	698	173	24,8
Andre driftsudgifter	1.024	1.414	-390	-27,6
Tab og nedskrivninger på debitorer	1.126	2.022	-896	-44,3
Resultat før skat	3.540	2.813	727	25,8
Skat	798	388	410	105,7
Årets resultat	2.742	2.425	317	13,1

Balance pr. 31. december 2014

(i 1.000 kr.)

	2014	2013	Afvigelse	Afvigelse i pct.
Aktiver				
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	51.386	17.096	34.290	200,6
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	42.005	40.923	1.082	2,6
Udlån	320.647	319.678	969	0,3
Obligationer	215.497	193.266	22.231	11,5
Aktier mv.	10.756	11.879	-1.123	-9,5
Materielle aktiver	14.835	15.192	-357	-2,3
Andre aktiver	4.322	4.043	279	6,9
Aktiver i alt	659.448	602.077	57.371	9,5
Passiver				
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	41.512	53.988	-12.476	-23,1
Indlån	501.592	453.603	47.989	10,6
Andre passiver	18.309	19.535	-1.226	-6,3
Hensatte forpligtelser	0	0	0	0
Egenkapital	98.035	74.951	23.084	30,8
Passiver i alt	659.448	602.077	57.371	9,5
Ikke balanceførte poster				
Garantier	105.471	80.424	25.047	31,1
Andre forpligtelser	16.993	13.554	3.439	25,4
Ikke balanceførte poster i alt	122.464	93.978	28.486	30,3
Sparekassens soliditet i procent andrager	24,3	19,4	4,9	25,3

Har du sikret dig selv og dine ting?

Hvis uheldet er ude og skaden sker, er det trygt at vide, at du og dine private ejendele trods alt er godt forsikret.

Ved at samle dine forsikringer i Folke-sparekassen, kan du ordne både dine bankforretninger og dine forsikringer her hos os. Det er både nemt og bekvemt, og når vi kender dig i forvejen, kan vi bedre rådgive dig og sikre, at du har de dækninger, du har brug for.

Vi samarbejder med Privatsikring om tegning af skadeforsikringer til privatkunder. I sparekassen tager vi os af selve tegningen, mens forsikrings-selskabet ordner skadebehandlinger og alt det forsikringstekniske.

Høj grad af fleksibilitet

Forsikringerne har som udgangspunkt nogle af de bedste dækninger på markedet, men derudover kan du vælge ekstra dækninger til og fra, som det passer dig. Du er naturligvis selv herre over størrelsen på selvrisikoen og sammensætningen af de enkelte dækninger.

Det giver dig den bedste mulighed for selv at bestemme, hvad forsikringerne skal koste.

privatSIKRING

Vi tilbyder følgende typer af skadeforsikring gennem Privatsikring:

- Bilforsikring
- Indboforsikring
- Husforsikring
- Ulykkesforsikring

Til højre kan du læse eksempler på mulighederne med Privatsikring. Vil du se flere, kan du besøge Privatsikrings hjemmeside www.privatsikring.dk.

Ønsker du en gennemgang af dine forsikringer eller har du spørgsmål, er du velkommen til at ringe til os.

Det er Lokale Pengeinstitutter, der sammen med Codan har etableret Privatsikring A/S. ■

Bilforsikring

Din bilforsikring kan blandt andet udvides med en førerpladsdækning, der giver dig erstatning for personskaade i forbindelse med et solouheld. For eksempel hvis du kører ind i et vejtræ på grund af en sneglat vej.

Indboforsikring

Vores indboforsikring giver dig faktisk fire gode forsikringer i én. Blandt andet Verdensrejsedækning, som for eksempel dækker sygebehandling og hjemtransport ved akut sygdom på private ferierejser i hele verden.

Husforsikring

Til din husforsikring kan du som noget nyt tilvælge Udvidet vandskade. Den dækker skader på huset efter længere tids regn, indtrængende fygesne, kloak- eller grundvand eller dryp fra synlige rør.

Ulykkesforsikring

Vores ulykkesforsikring dækker blandt andet sportsskader. Har du børn, kan du som en nyhed tilvælge Privatsikring Kids, der dækker ved mén efter en alvorlig sygdom eller en ulykke.

En solid plan for fremtiden

I Folkesparekassen vil vi gerne have flere og mere tilfredse kunder frem mod 2020. Det skal blandt andet lykkes ved hjælp af en række nye tiltag og endnu bedre kundeoplevelser.

Selvom det går godt i Folkesparekassen, er der altid noget, vi kan gøre endnu bedre. Derfor blev både repræsentantskab, bestyrelse og medarbejdere i 2. halvår af 2014 involveret i en omfattende plan for sparekassens virke frem mod år 2020. Det store arbejde resulterede i følgende vision og mål:

Vision 2020

- Folkesparekassen er en del af en bevægelse, som alle i og omkring sparekassen er engagerede i
- Kunderne oplever en nærværende og proaktiv betjening. Bagved ligger en kompetent og effektiv organisation
- Folkesparekassen har en fremsynet ledelse og bæredygtig drift

Mål for 2020

- Større kendskab til værdier
- Større kundetilfredshed og -loyalitet
- 11.000 kunder
- Tilpasset lavrentekoncept

For hvert af de fire mål blev der udarbejdet konkrete handlingsplaner. For eksempel har vi iværksat Bæredygtig rådgivning, der giver mulighed for at få gennemgået sin privatøkonomi fra A til Z (læs mere på forsiden). Det giver fordele for dig, der vil have en enkelt og overskuelig økonomi og måske samtidig spare penge. Samtidig giver det os mulighed for at kunne tilbyde endnu bedre løsninger til lavere priser.

Derudover har vi øget vores fokus på bedre it-systemer, udvikling af kompetencer samt forenkling af arbejdsgange, der samlet set skal gøre vores ekspedition og rådgivning endnu bedre, hurtigere og mere smidig. ■

Repræsentantskabsmøde

Folkesparekassen afholdt ordinært repræsentantskabsmødet den 21. marts i sparekassens lokaler i Silkeborg.

Genvalg

På mødet godkendte repræsentantskabet årsregnskabet for 2014. Kurt Poulsen var på valg til bestyrelsen og modtog genvalg uden modkandidater.

Ny revisor

Repræsentantskabet valgte PWC i Ikast som ny revisor i Folkesparekassen efter forslag fra bestyrelsen.

Repræsentantskabet er Folkesparekassens øverste ledelsesmyndighed og består af 46 personer valgt af sparekassens garanter. ■

kommunikation
 og ord omtale
 er redigering
 skrivarbejde
 er interview intern
 i ord ekstern
 ma magasiner
 tysk facebook
 anding design
 tale blogging
 youtube viral
 markedsføring
 semeddelelser
 urnalist web
 kommunikation
 storytelling
 sessestrategi
 lustritekster
 kommunikation
 alancearbejde
 ntos artikler

weblogs youtube viral i
 flash mobs reklame mail
 nyheder pressemeddelelser
 ord nyhedsopdatering ko
 web pre
 kriseko
 webrekl
 journal
 storyte
 presses
 omtale
 industr
 vejledn
 erhverv
 vervsn
 freelan
 pressef
 artikler logo design v
 plakater brochurer hjer
 mailreklamer Google Goo
 AdWords Google seo omta

**Bedre og mere
 omtale af
 din virksomhed**

chib pressebureau

Klik www.chib.dk
 ring: 31 65 01 89

Gletcher Energiteknik -
70 22 48 89 · www.gletcher.dk

- Salg og service af varmepumper, køleanlæg, solpaneler og solfangere
- Solvarmepumpen EVI-Heat med markeds højeste COP værdi på 6
- Opstartsbesøg og årlige eftersyn
- Gør det selv hjælp, dimensionering og montagevejledning
- Gratis telefon- og emailrådgivning fra klimaskærm til varmekilde

Wildersgade 51
 1408 København K
 Tlf. 3295 9403 Fax. 3295 9409
 Mobil 2120 9404
 E-mail: elmebech@elmabech.dk
Henning Bech Frederiksen
 Rådgivende Civiløkonom, HD

Billige lån til
 bæredygtige formål

Kontakt Folkesparekassen
 eller JAK Andelskasse
 Østervrå, for at høre
 nærmere om
 ØKOlån.

Beplantning – Træpleje – Beskæring
 – Fældning – Hegn – Rådgivning
 – Pleje og vedligeholdelse

Anders Matthiessen
Anlægsgartnerfirma

Skudehavnsvej 17 A
 2100 København Ø
 Tlf. 35 26 70 38

Tjener dine penge noget formål?

Opret en rentefri indlånskonto i vores regnbueafdeling. Kontoformen giver mulighed for grønne og bæredygtige udlån indenfor miljø, kulturelle og sociale områder.

Regnbueafdelingens "etiske råd" varetages af Regnbueforeningen, der er en selvstændig forening.

Nærmere information:
 John Wismann – Andelskassen JAK Slagelse

Andelskassen J.A.K. Slagelse
 Løvegade 63, 4200 Slagelse
 Telefon 58 50 47 70

www.andelskassen-jak-slagelse.dk

ØKOlån 5,5 %

Mangler du finansiering til et projekt, der gavner miljøet?

Det kan for eksempel være opførelse af solcelleanlæg, lavenergivinduer, masseovn eller vandrensningsanlæg.

Læs mere om ØKOlån på folkesparekassen.dk.

Vi har også
Grønt energilån,
Grønt boliglån og
Grøn byggekredit

Læs mere om grønne lån og
se aktuelle rentesatser på
folkesparekassen.dk

Beregningseksempel ØKOlån: Lånebeløb kr. 250.000. Løbetid: 5 år. Debitorrente: 5,64% p.a. Årlige omkostninger i % før skat (ÅOP): 7,7% p.a.
Beregningsgrundlag for ÅOP: Annuitetslån, kvartårlig rentetilskrivning, variabel rente. **Sikkerhed:** Ejerpantebrev kr. 250.000. **Omkostninger til etablering:** kr. 11.400. **Samlet beløb, der skal betales:** kr. 286.517. Tilbydes efter almindelig kreditvurdering. Tilbuddet er gældende indtil videre og Folkesparekassen kan ved ændring i markedet når som helst ændre eller stoppe tilbuddet. Lånet kan ikke anvendes til indfrielse/nedbringelse af eksisterende lån i Folkesparekassen. Din NemKonto skal være registreret hos os.

Et bæredygtigt valg

folkesparekassen.dk
 /folkesparekassen

Silkeborg ☎ 86 81 16 11
Aarhus ☎ 86 13 51 00

Ebeltoft ☎ 86 34 09 00
Odense ☎ 66 11 22 31

**FOLKE
SPAREKASSEN**

JAK pengeinstitutter

Folkesparekassen, Silkeborg

Herningvej 37, Postboks 169,
8600 Silkeborg
www.folkesparekassen.dk
E-mail:
info@folkesparekassen.dk
Tlf.: 86 81 16 11/Fax: 86 81 13 75
Åbningstid:
mandag – fredag kl. 10.00 – 16.00
torsdag kl. 10.00 – 17.30

Folkesparekassen, Odense

Dalumvej 11,
5250 Odense SV
Tlf.: 66 11 22 31/Fax: 65 91 62 31
www.folkesparekassen.dk
E-mail:
info@folkesparekassen.dk
Åbningstid:
Mandag – fredag kl. 10.00 – 16.00
Torsdag kl. 10.00 – 17.30

Folkesparekassen Aarhus

Frederiks Alle 43, 8000 Aarhus
Tlf. 86 13 51 00/ Fax 86 18 03 08
www.folkesparekassen.dk
E-mail:
info@folkesparekassen.dk
Åbningstid:
Mandag – fredag kl. 10.00 – 16.00
Torsdag kl. 10.00 – 17.30

Folkesparekassen Ebeltoft

Østeralle 8 A
8400 Ebeltoft
Tlf. 86 34 09 00/Fax 87 52 53 64
www.folkesparekassen.dk
E-mail:
info@folkesparekassen.dk
Åbningstid:
Mandag – onsdag kl. 9.30 – 13.00
Torsdag kl. 9.30 – 18.00
Fredag kl. 9.30 – 12.00

Andelskassen JAK, Slagelse

Løvegade 63, 4200 Slagelse
Tlf.: 32 65 00 01 / Fax: 58 50 12 57
www.ajak.dk
E-mail: info@ajak.dk
Kasseekspektion:
Mandag kl. 12.00 – 15.00
Tirsdag – fredag kl. 10.00 – 15.00
Telefontid:
Mandag kl. 12.00 – 16.00
Tirsdag – fredag kl. 10.00 – 16.00
Møde med rådgiver herudover aftales

Andelskassen JAK, Thisted

Frederiksgade 6,
7700 Thisted
Tlf.: 32 65 00 02
www.ajak.dk/thistedafdeling
E-mail: thisted@ajak.dk
Åbningstid:
Mandag kl. 10.00 – 12.00
Tirsdag kl. 10.00 – 16.00
Torsdag kl. 10.00 – 17.00
Fredag kl. 10.00 – 13.00

Andelskassen JAK, Morsø

Jernbanegade 9, 7900 Nykøbing Mors
Tlf.: 32 65 00 03
www.ajak.dk/morsafdeling
E-mail: mors@ajak.dk
Åbningstid:
Mandag kl. 13.30 – 15.30
Onsdag kl. 10.00 – 16.30
Fredag kl. 10.00 – 13.00 (kun udbetalings-
dage)
Telefonen åbner hver dag kl. 10.00

Andelskassen JAK, Brenderup

Brenderupvej 12, 5464 Brenderup
Tlf.: 32 65 00 04 / Fax: 64 44 13 64
www.ajak.dk/brenderupafdeling
E-mail: pej@ajak.dk
Åbningstid:
Torsdag kl. 18.30 – 19.30
Telefontid:
Mandag – onsdag kl. 10.00 – 12.00
Samt kl. 18.00 – 19.00

JAK Andelskassen Østervraa

Vrængmosevej 1, 9750 Østervraa
Tlf.: 98 95 20 88 / Fax: 98 95 20 31
www.jak-oestervraa.dk
E-mail: jakjak@mail.dk
Åbningstid:
Mandag kl. 9.00 – 12.00
Torsdag kl. 13.30 – 16.00
Telefonisk henvendelse alle hverdage mellem
9.00 – 12.00

JAK Fonden

En fond der virker for JAKs tanker

- Rentefrie lån
- Fremme af humanitet, tolerance og næstekærlighed i teori og praksis

Donationer til fonden kan ske på mange måder. Bl.a. andels/garantibeviser der vil kunne udnyttes til at yde lavtforrentede lån til unge mennesker under uddannelse

www.jakdanmark.dk JAK på nettet

På "www.jakdanmark.dk" kan du få oplysninger om JAK DANMARK og JAKs lokale aktivitetsgrupper samt om JAK pengeinstitutterne. På Facebook kan du "synes om" JAK DANMARK - og her få de nyeste opdateringer om aktuelle begivenheder!

JAK DANMARK er talerøret over for offentligheden om bevægelsens langsigtede mål: Gennemførelse af det danske folks økonomiske frigørelse ved oprettelse af en rentefri samfundsbank. JAK DANMARK udgiver JAK bladet, der stiller tidens økonomiske problemer under debat og anviser nye veje og midler til at løse problemerne. De lokale aktivitetsgrupper i JAK varetager på det lokale plan oplysningsarbejdet om JAKs ideer om det rentefri samfund og støtter det til enhver tid værende praktiske arbejde. JAK pengeinstitutterne arbejder som et alternativt tilbud inden for den danske lovgivnings rammer på baggrund af JAKs ideer om et rentefrit økonomisk system. JAK pengeinstitutternes væsentlig-

ste kendetegn er, at de er til for brugerne. Kernen i deres virke er en »rentefri afdeling«, hvor rentefri indlån giver mulighed for lavtforrentede udlån.

JAK kan ikke løse denne store opgave alene.

Vi indbyder derfor til en dialog med andre bevægelser, foreninger og organisationer – ligesom JAK opfordrer ethvert menneske til at overveje, om der er brug for tanker om økonomisk og menneskelig frigørelse.

JAK viser en vej og indbyder til samarbejde herom.

Medlemskab af JAK Danmark. Abonnement på JAK bladet

JAK Danmark – for menneskelig
og økonomisk frigørelse – ikke ved vold
– ikke ved kunstgreb – men ved jævn
sund fornuft.

Undertegnede ønsker at tegne medlemskab af
JAK Danmark og/eller abonnement på JAK bladet:

Sæt kryds ved det ønskede

- ☐ kr 400,00 for medlemskab af JAK Danmark, incl. JAK. bladet
- ☐ kr 225,00 for medlemskab af JAK Danmark, excl. JAK bladet
- ☐ kr 225,00 for pensionister, incl. JAK bladet
- ☐ kr 225,00 for studerende, incl. JAK bladet
- ☐ kr 200,00 for abonnement på JAK bladet uden medlemskab

Navn

Adresse

Postnr. og by

Dato